

Щербак Андрій Григорович
(до 120-річчя з дня народження)

Щербак А.Г. – директор БЦСГІ 1944-1946 рр.

Народився в 1902 р. в українській селянській родині у с. Пушкарівка Краснопільського району (нині – Сумського району) Сумської області.

Трудову діяльність розпочав у 1914 р. робітником сільськогосподарської економії і на цукровому заводі с. Мезенівка Краснопільського району працював до 1917 р.

У 1917–1919 рр. навчався в учительській семінарії с. Рясне Краснопільського району.

У 1919 р. вступив добровільно в ряди Червоної Армії. Брав участь у боях проти Денікіна, Шкуро та інших у 1920 р.

У 1920–1921 рр. – навчався в учительській гімназії в місті Ахтирка Сумської області, яка була переведена з села Рясне. 1921–1923 рр. – завідувач школи в с. Рясне й інспектор народної освіти Краснопільського району.

1923–1925 рр. – студент літературного факультету Харківського інституту народної освіти. Отримав спеціальність викладача. В 1925 р. зарахований на другий курс Харківського сільськогосподарського (агрономічного) інституту. У 1928 р. закінчив його, отримав спеціальність «агроном-організатор соціалістичного сільського господарства».

1928–1930 рр. – головний агроном земельного відділу міста Буки Уманської округи Київської області. 1930–1934 рр. – старший науковий співробітник Харківського сільськогосподарського інституту.

1934–1940 рр. – завідувач відділу, а потім заступник директора з навчальної роботи Інституту заочної освіти і підвищення кваліфікації спеціалістів сільського господарства.

1940–1941 рр. – редактор журналу «Социалистическое сельское хозяйство».

1941–1943 рр. – заступник директора і головний агроном радгоспу «Піонер» Шаюньського району Куйбишевської області.

Член ВКП(б) з 1943 р.

У 1943 р. за розпорядженням ЦК ВКП(б) СРСР Щербак був переведений Куйбишевським обкомом партії в розпорядження Київського обкому партії для роботи в районах, звільнених від німецько-фашистських окупантів.

В лютому 1944 р. Київський обком партії направив А.Г. Щербака директором Білоцерківського сільськогосподарського інституту. А 23 червня 1944 р. наказом №746 Народний комісаріат харчової промисловості СРСР затвердив його директором інституту.

Під час війни та фашистської окупації інституту було завдано величезної шкоди – повністю зруйновано навчальний лабораторний корпус №2, вивезено і знищено цінне обладнання з корпусів і гуртожитків, вивезені племінні стада ВРХ і свиней, зруйновано учгосп, сплюндровано парк «Олександрія». В таких складних умовах директор А.Г. Щербак розпочав роботу з відновлення підготовки спеціалістів для сільського господарства країни...

Зруйнований учбовий корпус БЦСГІ №2, 1945р.

В 1944 р. поновлюється набір студентів на перші курси агрономічного і ветеринарного факультеті. З вересня 1944 р. поновили заняття студенти IV–V курсів агрономічного і ветеринарного факультетів.

Випуск ветеринарних лікарів БЦСГІ 1945 р.

В таких складних умовах директор А.Г. Щербак розпочав роботу з відновлення підготовки спеціалістів для сільського господарства країни. Було зараховано на роботу ряд професорів і доцентів, які повернулися з евакуації, вони становили кістяк науково-педагогічного колективу ще в довоєнні роки. Це професори О.О.Табенцький, Н.Г. Толстова-Парійська, В.П. Тульчинська, О.Л.Скоморохов, Й.Й.Кораб, І.М. Толмачов, П.Д.Рудько, М.К.Гроздінський, І.П. Батуревич, Й.І.Хоцянівський, Я.Г. Протас та інші. Також запросили професорів із Києва: О.І.Петікова, В.С. Денисьєвського, С.О. Іванова, А.К. Скороходька, Г.О. Гіммельрейха та інших. Вони читали лекції з провідних дисциплін: фізіологія, рослинництво, агрономія, землеробство, анатомія с.-г. тварин, зоогігієна та ін.

Друга наукова конференція у БЦСГІ, 1945р.

Умови життя і навчання були дуже важкими. У напівзруйнованих приміщеннях не вистачало меблів, обладнання, реактивів, інших матеріалів. Навчальні корпуси не опалювалися. Студенти сиділи в шинелях чи пальтах, куфайках, у шапках. Дівчата – закутані хустками. У багатьох аудиторіях у вікнах замість скла були вставлені шматки фанери чи картону. А інколи шибки були запнуті ганчірками, щоб не залітав сніг та вітер не видував рештки тепла. Столів у більшості аудиторій, лабораторій, кафедр не було, а за лави правили дошки, прибиті до низьких колодок.

За рішенням Всесоюзного Комітету в справах вищої школи при Раді Народних комісарів СРСР від 22 вересня 1944 р. був створений Білоцерківський сільськогосподарський технікум Наркомату харчової промисловості СРСР. Директор інституту А.Г. Щербак одночасно виконував функції директора технікуму. Технікум не мав своєї бази, заняття проходили в кабінетах та лабораторіях інституту в другу зміну.

Ветеринарні клініки БЦСГІ 1945–1950 рр.

Незважаючи на воєнний час і карткову систему на продовольство, директор А.Г. Щербак зумів організувати роботу студентської їдальні. Звичайно, калорійність страв була не високою, та все ж це було великою підтримкою для більшості студентів, які не отримували допомоги з дому, оскільки село в той час жило дуже бідно. Адже ще продовжувалась жорстока війна, і більшість здорових, працездатних чоловіків перебували в рядах діючої армії. Тому студентська їдальня дуже підтримала студентів і співробітників.

Перші повоєнні випуски агрономів і ветеринарних лікарів здійснено в 1945 та 1946 роках в кількості 200 спеціалістів.

Ректор А.Г. Щербак організував колектив на відбудову корпусу №2, на місці якого залишилась тільки купа розбитої цегли. Власними силами проводиться ремонт обладнання кафедр, ремонт гуртожитків, житлових

будинків, учгоспу. Було відновлено частину молочного стада та свинопоголів'я. А.Г. Щербак організував наповнення бібліотечного фонду за рахунок допомоги співробітників та багатьох навчальних закладів СРСР.

Тваринницька ферма учгоспу БЦСГІ

6 серпня 1946 р. за наказом №1203-к Міністра вищої освіти СРСР С. Кафтанова А.Г. Щербак звільнено від виконання обов'язків ректора за станом здоров'я.

Документи з особової справи Щербака А.Г.:

Автобіографія

Щербак, Андрія Григоровича

Родився в 1902 році в креснянській селі с. Пушкар-ного Краснопольського р-на, Сумської області (У.С.С.Р.). До 12-літньої дитини і учився в 2-й класній земській училищі, яку закінчив в 1914 році. Малоукладом і найсиротинніми недосвідками в селі доживави менш, як і вчителі, тилом нашої сироти, погнали працювати по найму.

Трудову діяльність я почав в 1914 році, поступивши в Києве працювати в Реснянську с.х. економію, Мелювського сиротинно-садкового університету. В економію і на заводі я працював до кінця 1917 року.

Наша земля учився установа менш, ніж кілька разів. Делайте поспішки поступити в якусь-либо училище, но безрезультатно. В 1914 році в сусідній с. нашій село Рясное була закрита школа з Лийви Вейверської учительської семінарії. Осеню 1917 року, уже при радянській владі я був зачислений у земську учительську семінарію і проучився в ній до кінця 1919 року.

Потім добровільно вступив в ряди Дійствуючої Красної армії, учився в школі вояків Великого, Штурма, Машини і др. Протягом в Красній Армії плановою отримав на мою адресу розкази і ще більше зміцнило інтерес до учбової.

Після війни повернувшись до Армії я був прийнятий в один з артилерійських полків в організацію місцевих артилерійських полків у селі в село і в околицях. Був обраний членом комітету, який працював, у частині погнали всіх студентів-солдатів, експлуатували до губернської, проіснуючих в це время.

Учительську семінарію в цьому времени була переобрана в наш університет уряд Архиварку. Осеню 1920 року знову поступив в семінарію і через рік її закінчив. Після цього був направлений у шк. школи в селі с. Пушкарного і численні роки працював.

В 1923 році був зачислений в число студентів Інституту Народного господарства в г. Харкові і закінчив його в 1925 році. Після цього в тому ж році поступив на 2-й курс Агро-Економічного (В-х) Інституту і закінчив його в 1928 році.

По закінченні Інституту я був направлений на роботу в Український агрономічний, Київський обласний. В Києве спеціаліста агрономічного і майже агрономічного району працював до кінця 1929 року. Після цього працював в с.р. Харків і поступив на роботу в Київський Сільськогосподарський науковий робітничий Агрономічний Рухомий науковий кабінет з агрономічного селі с. Харків.

Занимаюсь педагогической работой. В 1934 году перешел на работу в Украинский Институт Зоологии Агродомхоза и одновременно классификации сельскохозяйственных животных НКЗ-ЧССР. В качестве зав. отделом с-х жив.

В начале 1937 года был назначен на должность зам. директора этого же института по учебной части. Более года исполнял обязанности директора Института. С этого времени руководил работой зоологического агродомхоза и одновременно классификации животных с-х животных НКЗ-ЧССР на Украине. Занимаюсь педагогической работой. Работал в периодическом с-х издании.

После реорганизации Украинского Зоологического Агродомхоза в 1940 году перешел на работу в журнал "Социалистическое сельское хозяйство" - организовал НКЗ-ЧССР на должность редактора. В 1941 году эвакуировался с 1. Куртшиев и был назначен зам. директора и старшим агрономом совхоза "Китлер", Куйбышевский обл. Шагонский р-н. Там же состоял в составе 1943 г. с ВЛКСМ.

В октябре 1943 года по указанию ЦК ВКП(б) был командирован Куртшиевским Отделом ЦКП(б) в распоряжение ЦК КП(б) Украины, для работы в районах освобожденных от немецких захватчиков. В феврале 1944 года Киевским Отделом ЦКП(б) рекомендован на должность директора Белогородского с-х Института где и работал в течение времени.

Среди родственных репрессированных советской властью нет. Мать много из родственных нет за границей. Отец умер в 1927 году. Мать и сестра в начале 1930 года. Две младших сестры на фронте. Два младших брата один из них инженер работал в Ленинграде, но во время войны служил с ними в рядах и в ту же время в качестве генерала, второй брат - Владимир работает в Совхозе системы НКЗ-ЧССР.

Я единственный не имеем. Муж служил и сейчас не был. Жена, жена работает с г. Киева.

257-44

А. Щерба

П Р И К А З Копия.
ПО НАРОДНОМУ КОМИССАРИАТУ ПИЩЕВОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ СССР
№ 746-л.

Гор. Москва. " 23 " июня 1944 года.

Об утверждении тов. ЦЕРБАК А. Г. в должности директора
Белоцерковского сельскохозяйственного института пищевой промышленности СССР.

Утвердить тов. ЦЕРБАК А. Г. в должности директора Белоцерковского сельскохозяйственного института НКИП СССР.

АЧ-т. Изакс.

Народный Комиссар Пищевой
Промышленности СССР: Зотов

Копия верна:

Петлиц

*Белоцерковский
с.х. ин-т.*

Экз. № _____

МИНИСТЕРСТВО ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ СССР

П Р И К А З № 1223/к

Гор. Москва

" 9 " августа 1944 г.

Утвердить кандидата технических наук **ЭДОРЕНКО Петра Михайловича** директором Белоцерковского сельскохозяйственного института, освободив от этой должности тов. ЦЕРБАК А. Г. по состоянию здоровья.

Министр Высшего Образования СССР

(С. Кафтанов)

Разослать:

институту, тов. Эдоренко, тов. Цербак, Министр, Госконтроль СССР
упр. по дел. высшей школы при Совете Министров СССР, Гл. упр.
зооветер. услуг, сектору учета-З.
Подлинник приказа хранится в отд. кадров Верно: директор по
учету комм. работников *Н. Мохрякова*

ХАРАКТЕРИСТИКА

на агронома тов. ШЕРБАКА, Андрея Григорьевича.

Тов. ШЕРБАК А. Г. родился в 1902 году, украинец по происхождению из крестьян, кандидат ВМ/б/ с января 1943 года. В 1925 г. окончил литературный факультет Харьковского Института Народного образования, и в 1928 г. окончил Харьковский Агрономический институт. По образованию педагог, агроном-организатор.

В феврале месяце 1944 г. был направлен Киевским Обкомом КП/б/У на работу в Белоцерковский сельскохозяйственный институт в качестве директора. По сообщению Киевского Обкома КП/б/У тов. ШЕРБАК А. Г. представлен Обкомом в ЦК КП/б/У на утверждение директором указанного института.

Проводимая работа т. ШЕРБАКОМ А. Г. по восстановлению Белоцерковского сельхозинститута проходит удовлетворительно.

Учитывая стаж работы т. ШЕРБАКА, его педагогический опыт, ГУУЗ НКПС СССР считает, что он с работой директора института справится.

ЗАМЕСТИТЕЛЬ НАЧАЛЬНИКА ГУУЗ "а
НКПС СССР

Иван

/ ЛОМОВ /

11 "июня 1944 г. ПОМ НАЧАЛЬНИКА ГУУЗ "а по кадрам *Засядьков* / ЗАСЯДЬКОВ /